

Tele pohár, üres pohár

Néha érdemes a jó és kellemes dolgokról is szót ejteni. A nagyenyedi és a gyulafehérvári példa ebbe a – igaz, rövid – sorba tartozik. A sok rossz emlék és kínos tapasztalat ellenére bízzunk abban, hogy talán a pozitív példákból is egyre több lesz. Ezekhez kérjük Isten segítségét is!

3.

Örülni a jelennek, megélni a pillanatot

4.

Életünk váljék istentiszteletté

8.

AZ ERDÉLYI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET GYÜLEKEZETI LAPJA

ÜZENET

XXXIII. ÉVF. • 14. SZÁM
2022. JÚLIUS 15.
ÁRA 1,50 LEJ

Örvendezzünk az Úr előtt!

Felújították a székelyudvarhelyi belvárosi templomot. A hajlék 1781-ben a református kollégium névadója, Baczkamadarasi Kis Gergely közbenjárására épült. A gyülekezet múlt hónapban adott hálát a munkálatok sikerességéért.

A gyülekezet a Zsolt 95,1 verset választotta a nap vezérigéjének: „Jöjjetek, örvendezzünk az Úr előtt, ujjongjunk szabadító kősziklánk előtt!” – mondta el Pitő Zsolt lelkipásztor. Az 1781-ben épített templom tavaly volt 240 éves. A kerek évfordulóra befejeződött a másfél éven át tartó javítás, és a templombelső visszakapta eredeti, 18. századi fehérségét. A felújítási folyamat kiemelkedő pillanata a toronygömb felnyitása volt 2020 októberében. Az 1862-es felújítás óta érintetlen gömbben rejlő időkapcsolóban az egyházközség története, a templom és kollégium építését bemutató leírás, a kollégium diákjainak és tanárainak névsora, régi pénzérmék voltak.

7.

Fotó: Borbáth Katalin

A siralom a győzelem völgyévé válhat

Naponta tapasztaljuk, hogy az emberiség aggodalommal néz a jövő elé. Titokzatosság, félelmet keltő jövődölések, kilátástalanság, természeti katasztrófák, betegségek terjedése, bűnözés nagyfokú növekedése, erkölcsi normák semmibe vétele, közbiztonság romlása, terrorcselekmények gyakorisága. És ezek mellett ott az atomháború veszélyének a lehetősége is. Nehéz időket élünk. Igaz, mindeközben keresztyénként rendületlenül valljuk: minden esemény, az egész történelem, a múlt, a jelen és a jövő Isten kezében van, és csak az történhet, amit ő megenged.

Félő, hogy nem mindig sáfárkodunk jól, nem világítunk talán úgy, ahogy kellene, vagy éppen nem vagyunk eléggé hűségesek, szorgalmasok a reánk bízott tálentumokkal. Az idő, amely rendelkezésünkre áll, egyre rövidebb. Szomorúan kell megállapítanunk, hogy lanyhulunk keresztyénségünkben, a jó cselekedetekben, hitünkben.

3.

Közösséggé kovácsolni a gyülekezetet

Megszépülve áll a főút mentén Marosfalu temploma. A felújításon átesett hajlék a közösség összetartását, szorgalmát hirdeti. A templomban június végén tartott hálaadó istentiszteletet a gyülekezet.

Miután 2019 végén sürgősen szükségessé vált a templom tetőzetének felújítása, támogatásért fordult az egyházkerülethez a marosfaluai egyházközség. A több forrásból érkező anyagi támogatásoknak, a gyülekezeti tagok szorgalmának, helyi munkásoknak és rengeteg közmunkának köszönhetően végül a tetőszerkezet mellett teljes külső felújítást is végeztek a hajlékon, és új kerítéssel vették körül a területét.

7.

Tanulságos igék a Prédikátor könyvéből 7.

Élet a bűn és halál szorításában

Azt a meglepő dolgot olvassuk e fejezetben, hogy a rossz hír jobb, mint a jó. Különböző állandóan visszatér a „jó” illetve „jobb” szó. Igaz, e világban vannak jó dolgok, nem minden romlott meg a bűneset után. Vannak még jó és jobb dolgok, értékesek és kevésbé értékesek. Van lehetőség arra, hogy emberként éljünk a Földön. Ez a prédikátor szerint csoda, nem magától értetődő dolog. Hogy ez miként néz ki, arról többet is hallunk a fejezetben, ami bizonyos értelemben fordulópontot is jelent a könyvben. Először a prédikátor mintegy mérleget készít az eddig mondottakról, hogy azután kimondja élet-igenlését.

Az életben két kemény dolog van, amit senki sem kerülhet meg: a halál és bűn kérdése.

Az életben két kemény dolog van, amit senki sem kerülhet meg: a halál és bűn kérdése. Két szűrő: tövis fúródik belénk, az, hogy meg kell halnunk, és az, hogy bűnösök vagyunk. A halál hatalmas erejével tisztában van a prédikátor. Tud a halál napjáról, annak komolyságáról. Ez a fejezet a halállal kezdődik és a bűnnel fejeződik be. A bűnösség tudata szempontjából a prédikátor újszövetségi magasságokban szárnyal. Akár Pál is mondhatta volna: mert nincs egy igaz ember is a Földön, aki jót cselekednék és ne vétkeznék. Érdekes az is, hogy a bűnösséget nem egyenlően osztja el a nemek között, hisz talált olyan dolgot, ami keservesebb a halálnál: az olyan asszonyt, akinek szíve mint a tőr és a háló, kezei pedig mint a kötelek. És itt a prédikátor nem egy utcalányról beszél, hanem általában az asszonyról. Ezek olyan gondolatok, amelyeket a korabeli pogányságban és zsidóságban is meg lehet találni.

Amit a prédikátor mond, az megalázó az asszonyokra nézve. De a férfiak sincsenek sokkal

jobb helyzetben. Tudjuk, ez így nem igaz, mert az asszonyok sokszor igazabbak, bátrabbak és szentebbek, mint a férfiak. Híressé vált Churchill mondása a második világháború idején, hogy Európában egyetlen férfi van, és az egy nő. Wilhelmina holland királynőre gondolt, aki amikor népe éhezett, akkor ő sem evett, s amikor népe fázott, ő sem engedte, hogy tüzet gyújtsanak a szobájában. Az igaz, hogy a bűn asszony által jött be a világba, de az is, hogy a Megváltó is asszony által érkezett a Földre.

Az Újszövetségben Pál világosan tanítja: Krisztusban nincs férfi és nő. Ezért minden ember ott él a bűn és halál szorításában. De ha az ember vergődik a bűn és halál karmaiban, akkor teljesen reménytelen, vigasztalan a helyzet? Akkor érdemes-e élni? A nagyszerű az, hogy a prédikátor megtalálja az igazi élet lehetőségét. Ez korlátozott lehetőség, de aki azokat elfogadja, az élhet ezek között. Ez a lehetőség a bölcsesség. A bölcs ember megérti, hogy a bűn és a halál ellenére is van az életnek szépsége, Isten kegyelme által ez az élet nem csupa könnyhullatás és sötétség, Isten ad örömeket az embernek.

Ezek után már lélegzetvisszafojtva várjuk annak az életnek a leírását, amelyben az ember boldog lehet. A prédikátor két dolgot nevez meg: alázat és türelem. A türelmetlen, tűrni nem tudó ember mérhetetlen károkat okoz magának és másoknak is. Mert mikor ütünk mi sebeket egymáson? Amikor türelmetlenek vagyunk, amikor nincs időnk egymásra, amikor nem hallgatjuk meg egymást. Látjuk és tapasztaljuk, milyen türelmetlenek lettek az emberek, mennyi veszekedés, átkozódás, harag van az emberek egymás közötti viszonyában.

A türelmetlenség azonban nemcsak az embertársainkhoz való viszonyunkat fertőzi meg, hanem az Istenhez való viszonyunkat is. Mert mi Istennel szemben is türelmetlenek vagyunk, mi úgy gondoljuk, ő nem igazgatja jól az életünket. Az is igaz, hogy mi Isten útjait sohasem tudjuk megérteni. Nem tudjuk megérteni, amit a prédikátor sem értett, hogy van olyan igaz, aki az ő igazságában elvész és van olyan gonosz, aki életének napjait meghosszabbítja. De mi ezt látva sem lehetünk türelmetlenek vele szemben, várjuk ki, amíg ő kimondja az utolsó szót. A vele szembeni türelmetlenség, Isten kritizálása az ördögtől van.

Jézus az utolsó idők megpróbáltatásairól így tanít: aki mindvégig állhatatos marad, üdvözülni fog. S a türelem mellé jön a második, ami az élet-hez szükséges: az alázat. Ezzel kapcsolatban különös dolgot mond: ne légy felettébb igaz, ne bölcsekedj felettébb. Hogyan értsük ezt? Valami olyasmit akar mondani a prédikátor, hogy lássuk be korlátainkat, lássuk be azt, nem vagyunk tökéletesek. Ezt nem könnyű nekünk elfogadni, mert mi szeretnénk mindent tökéletesen tenni. De mi bármilyen cselekedetünkben tévedhetünk. Ezt fogalmazza meg a közmondás is: csak az nem téved, aki nem dolgozik. Ebből nem szabad azt a következtetést levonni, hogy akkor nem teszünk semmit, nehogy tévedjünk.

„Hanem lásd, ezt találtam, hogy az Isten teremtetette az embert igaznak, ők pedig kerestek sok kigondolást.” (Préd 7,29)

Bibliaolvasó kalauz

AUGUSZTUS

1 H	Jel 18	Eszt 3
2 K	Jel 19,1–10	Eszt 4
3 Sze	Jel 19,11–21	Eszt 5
4 Cs	Jel 20,1–6	Eszt 6
5 P	Jel 20,7–15	Eszt 7
6 Szo	Jel 21,1–8	Eszt 8
7 V	Jel 21,9–27	Eszt 9,1–19
8 H	Jel 22,1–7	Eszt 9,20–32
9 K	Jel 22,8–21	Eszt 10
10 Sze	1Móz 1,1–25	1Kor 1,1–17
11 Cs	1Móz 1,26–2,4a	1Kor 1,18–31
12 P	1Móz 2,4b–25	1Kor 2,1–5
13 Szo	1Móz 3	1Kor 2,6–16
14 V	1Móz 4	1Kor 3,1–5
15 H	1Móz 5	1Kor 3,6–23
16 K	1Móz 6	1Kor 4,1–13
17 Sze	1Móz 7	1Kor 4,14–21
18 Cs	1Móz 8	1Kor 5
19 P	1Móz 9	1Kor 6,1–8
20 Szo	1Móz 10	1Kor 6,9–20
21 V	1Móz 11	1Kor 7,1–16
22 H	1Móz 12	1Kor 7,17–24
23 K	1Móz 13	1Kor 7,25–40
24 Sze	1Móz 14	1Kor 8
25 Cs	1Móz 15	1Kor 9,1–18
26 P	1Móz 16	1Kor 9,19–23
27 Szo	1Móz 17	1Kor 9,24–27
28 V	1Móz 18	1Kor 10,1–13
29 H	1Móz 19	1Kor 10,14–11,1
30 K	1Móz 20	1Kor 11,2–16
31 Sze	1Móz 21	1Kor 11,17–34

Alázattal meg kell látni: minden munkánkban tévedések is vannak, lehetnek. Ne gondoljunk túl nagyot magunkról. Lássuk be tévedéseinket, ne gondoljuk, hogy tökéletesek lehetünk, s tudjuk mindig azt, hogy életünk korlátok között mozog.

Végül a prédikátor még tartogat egy meglepetést számunkra a fejezetben. Ő nem értékeli túl a bölcsességet sem. Tudja azt, amit Pál is, hogy rész szerint van bennünk az ismeret. A prédikátor belátja, hogy amikor azt gondolta, nála van a bölcsesség, az távol volt tőle. Ő nem tud a boldogságra receptet adni. Ezzel belép azok sorába, akikről a Zsidókhoz írt levél azt mondja: hitben haltak meg mindezek, nem nyerve meg az ígéretek, hanem csak távolról üdvözölték azokat.

A prédikátor, Pál és mi is tudhatjuk, hogy e Földön, ahol életünk a bűn és halál közé van szorítva, nincs tökéletes boldogság. A prédikátor, az apostolok, a reformátorok és mi is ezért a felé a nap felé tekinthetünk, amikor Jézus vissza fog jönni, s akkor majd minden jó és tökéletes lesz.

Agnus Rádió

24 órán át a világhálón
www.agnusradio.ro

88,3 MHz-en

03-08 és 12-15 óra között
Kolozsváron

Tele pohár, üres pohár

A nagyenyedi Bethlen-kollégiumban jártam nemrég többedmagammal. Meglátogattuk az iskola szerény kis gyűjteményét, majd az épület első emeletén a természetrajzi múzeumot. Ez utóbbi Európa egyik legősibb és leggazdagabb gyűjteménye, hiszen már az 1700-as évek végétől működik. Kollekciónak például több mint 520 millió évvel ezelőtti kiállításra alkalmas maradványok is találhatóak. Emlékszem, a tanárok iskolás koromban is elvittek, akkor számunkra rendkívül lenyűgözőek voltak a kitöltött állatok, amelyek nemcsak vidékünkön, hanem az Északi és Déli sark körül vagy éppen Ausztráliában élnek.

Meglepő volt viszont, hogy a nagyenyedi Bethlen Gábor Kollégiumban működő múzeumban – az ingatlan az Erdélyi Református Egyházkerület tulajdona – román tárlatvezetést kellett végighallgatnunk. Merthogy a múzeumot az iskolával együtt visszakapta ugyanaz egyház, de aztán – ahogy az nálunk lenni szokott – mégis elveszítette a román állam javára (mint ahogy a több száz hektár erdőt például, amely ugyancsak a kollégiumhoz tartozott valamikor).

Persze bosszankodhatunk ezen. Nem is keveset. De néha érdemes a pohár tele, nem pedig üres részét meglátnunk. A kollégium könyvtára megmaradt, a tanári lakások egy részét is sikerült újra az egyház tulajdonába telekelni. Ezekből az egyházkerület magyar állami támogatással számos projektet kíván megvalósítani az elkövetkező hónapokban, ezekről valószínűleg sokat hallunk majd.

A pohár tele részéhez tartozik az is, amelyről az enyedi iskola igazgatója beszélt az oktatási intézmény látogatása során. A „viharos” visszatszolgáltatási időben ugyanis adott ponton úgy nézett ki, hogy a több évszázados alma mater az utcára kerül. Az akkori román polgármesternek köszönhető, hogy a diákoknak és tanároknak nem kellett más épületbe költözniük. A városvezető ugyanis állítólag kijelentette: Bethlen Gábor forogna a sírjában, ha a régi hagyományokkal rendelkező iskolát kiköltöztetnék.

Erről jutott eszembe a május 21-én rendezett református egység napja, amelynek során

Fotó: Kiss Gábor

A nagyenyedi Bethlen Gábor Kollégiumot elsősorban európai uniós támogatásokból újítták fel

a magyar köztársasági elnök a Kárpát-medence református püspökeivel és a város előjárójával felavatta a 400 éve Gyulafehérváron Collegium Academicumot alapító fejedelem szobrát. Lehet, sokak számára apróságnak tűnik, de tudni kell, hogy a város magyarsága a lakosság 2 százalékát sem éri el már, a városi tanácsban egyetlen magyar képviselő sincs. A polgármester mégis elérte, hogy a tanács megszavazza Bethlen Gábor fejedelem szobrának felállítását. Egy olyan téren, amely a románok számára „szent”, hiszen a történelemkönyvek szerint az 1879-ben egyesült Moldva és Havasalföld vezetői az erdélyi románok képviselőivel együtt ezen a téren nyilvánították ki 1918. december 1-jén akarataikat a „nagy egyesülésről”.

Tudom, a kommunista rendszer ideje alatt államosított ingatlanok egy jó részét az egyház

zak nem kapták vissza, mint ahogy azt is, hogy egyes ingatlanokat már újra el is vettek (lásd a sepsiszentgyörgyi Református Székely Mikó Kollégium esetét). Tudom, hogy amikor kisebbségi jogaink kerülnek előtérbe, minden román politikust mintha szívinfarktus kerülnetne, sokan pedig azonnal határon túlra telepítenének minket szülőföldünkről. Mint ahogy azt is, hogy minden lehetséges eszközzel gátolják az autonómia ügyét, az anyanyelven való oktatáshoz való jogunkat és sok minden mást. De úgy érzem, néha érdemes a jó és kellemes dolgokról is szót ejteni. A nagyenyedi és a gyulafehérvári példa ebbe a – igaz, rövid – sorba tartozik. A sok rossz emlék és kínos tapasztalat ellenére bízzunk abban, hogy talán a pozitív példák közül is egyre több lesz. Ezekhez kérjük Isten segítségét is!

| SOMOGYI BOTOND |

A siralom a győzelem völgyévé válhat

1. | Életvitelünkben fogynak a jó és áldást termő gyümölcsök.

Miért van ez így? Talán azért, mert saját érdekeinket mindennél fontosabbnak tartjuk. Jó lenne, ha Dávid bűnvalló imádságát megszívlelnénk: „vizsgálj meg engem, ó, Isten, és ismerd meg gondolataimat! És lásd meg, ha van-e nálam a gonoszságnak valamilyen útja? És vezérelj engem az örökkévalóság útján!” (Zsolt 139,23–24) Jézus ezt mondja a Jelenések könyvében a hét gyülekezet közül ötnek: tudom a te dolgodat!

Isten fel akar használni minket a világot megmentő munkájában. Bármilyen történe, bárhogyan is lesz, Krisztus keresztyén ott fénylik a Golgotán. Isten végtelen szeretete ma még sugárzik felénk, így vinnünk kell a megbékélés evangéliumát embertársainkhoz örömmel, meg-

győződéssel és hálaadással. Ami tény: az emberiség ismét kezd ráébredni kicsiny voltára, egyben arra a felelősségre is, amellyel a teremtet világ iránt adós. Nem tudja meghódítani a természetet, mert annak hűségese pásztora kellene, hogy legyen. E bölcsesség évezredes hagyományait mintegy két évszázaddal ezelőtt mintha elfeledte volna, de mára újra felfedezni véli.

Egyesek azt képzelik, képesek Isten nélkül irányítani életüket. De mit eredményez mindez? Összetört életet, csalódást, reménytelenséget, kétségbeesést. Napjaink valóságos gondja a bűn, amely tönkreteszi életünket. Élvezeteket ígér, ám fájdalmakat okoz. Életet ígér, s helyette halált hoz. Sugárzóan kezdődik, mint a reggel, és sötétben végződik, mint az éjszaka. Hasonlít egy ragadozó állathoz, amely szétmancangolja áldozatát. A bűn zsoldja a halál. Egyetlen szabadulás

létezik a bűnből, Jézus váltságáhalála: „... és Jézus Krisztusnak, az ő Fiának vére megtisztít minket minden bűntől.” (1Jn 1,7) Nincs az a súlyos vétke, amelyet Jézus ne tudna elfedezni, mert ő megbocsátja azt, ha hozzá fordulunk. Létezik tehát remény elveszett, romokban heverő életünk számára. Jézus mindent helyrehozhat, a legkilátástalanabb helyzetből is meg tud menteni.

Útjaink sokszor a siralom völgyén át vezetnek, és ha Isten úgy gondolja, hogy hitünket megpróbáltatás alá veti, akkor azt nekünk el kell fogadnunk. A siralom völgye a remény és a győzelem völgyévé válhat, hiszen nála semmi sem lehetetlen. Ura és gazdája van a világnak az ő személyében; mert életet adó, életet mentő és gazdagító Istenünk van. Élünk tehát mindig az ő jelenlétének a tudatában, és egész életünk megélése róla tegyen bizonyosságot.

| BÁNYAI LÁSZLÓ |

Örülni a jelennek, megélni a pillanatot

Beszélgetés Rusu Szidóniával kenyai missziójáról

Rusu Szidónia idén tavasszal vakációs bibliahetes szolgálaton vett részt Kenyában. Hakuna matata-dal, mosolygós gyerekek és Afrika csodálatos világa. Él-ményeiről, szolgálatáról beszélgettünk vele.

– Milyen céllal indultál el Kenyába?

– A kenyai út számomra már a második. 2018-ban voltam az elsőn egy Grace (Kegyelem) nevű csoporttal. Az idén is velük indultam el vakációs bibliahetes szolgálatra, ahol gyereketthonokat látogattunk, és próbáltunk lehetőségeinkhez mérten segíteni.

– Hol jártatok?

– Idén négy helyen voltunk, ebből három árvaház volt és egy foglalkoztató központ. Burában, Gundanyban jártunk, ez a két település a hegyekben van, gyönyörű környezetben, majd következett Voi, Mwatate. Azok a gyerekek, akiket 2018-ban láttam, felnőttek, teljesen másképp fogadtak, és mélységében is más volt. Kissé jobban megismertem a kultúrát. Nyilván néhány hét nem elég ahhoz, hogy egy nemzetet, a szokásokat megismerd, viszont most sokkal többet beszélgettünk, megismertem az élethelyzetüket, a szokásaikat.

– Volt-e olyan gyerek, aki felismert?

– Igen, volt több gyerek is, kettő is eszembe jut. Az egyik fiú, most már tinédzser, kiemelkedően tehetséges volt, odaadó és közösségben gondolkodott. Már kisgyerekként a közösségben vezető szerepet töltött be és most ez még inkább látszott. A kisebb gyerekeket pártfogolta, jó volt

azt látni, hogy személyisége pozitív irányba fejlődött, és most felnőtt fiatalember lett belőle. A másik kedvencem egy lány volt a gyülekezetben, aki szép éneket tanított. Most négy év után a tinédzserekkel foglalkozott, megismertük egymást, és elénekeltük újra az éneket.

– Milyen foglalkozásokon vettél részt? Miben segítettétek őket?

– Az ember elindul segíteni, de legtöbbször többet kap, mint amennyit adni tud. 60 gyereknek kellett programokat szerveznünk. Voltak izgalmas tevékenységek, mint például elsősegélynyújtási tanfolyam, érzelmi intelligencia-fejlesztő gyakorlatok, ültettünk növényeket, kézműveskedtünk, mindezek mellett bibliai történeteket is tanultunk, sokat énekelünk, táncoltunk és játszottunk.

– Mit hoztál magaddal?

– Szuahéli nyelven a polle, polle azt jelenti, lassan, nyugodtan és ugyanúgy. Tehát két jelentése van. Számomra a lelassulást jelenti, megérkezést a jelenbe. Ez mindig nagy lecke, amikor ott vagyok, hogy tényleg megérkezzek oda, ahol vagyok, ne azon gondolkozzak, mi volt a múltban, vagy ne aggódjak a jövőm felől, hanem örüljek a jelennek és megélem a pillanatot. Ez volt az egyik tanulság. A másik az együttlét, a közösség. Amikor énekelnek, valaki elkezd egy dallamot, a közösség pedig csatlakozik hozzá. Ez nemcsak a zenében érződik, hanem a mindennapi életben is. Tetszett, hogy közösségben gondolkodnak, nem egyedül tesznek és nem egyedül valósítanak meg dolgokat. Az egyik árvaházból kikerült fiút például támogatták anyagilag is, így az el tudta végezni az egyetemet. Ott fizetni kell még az elemi iskolai tanulmányokat is. Számomra nagyszerű az, hogy nem felejtette el, honnan származik, hanem mindig visszatér,

és a gyerekeknek mesél. Elmondja, létezik kiút, van lehetőség a szegénységből kikerülni, és bátorítja őket a tanulásra. Ő is támogatja élelmeszerrel, tanszerekkel a kicsiket, ez fantasztikus élmény. Egy másik mondás szerint nem fölöttes, nem alattad, hanem mindig melletted. Ez is nagy lecke a fekete kontinensről számomra, hogy együtt tovább élünk, tovább érünk el az életben, sétáljunk együtt az élet útján.

– Ezt a most pillanatát tudod alkalmazni a mindennapjaidban is itthon, vagy még le kell ülednie?

– A most pillanatát már 2018-ban elkezdtem alkalmazni. Főleg abban, hogy ne aggódjak, mi lesz, hanem valami kialakul, és létezik gondviselés, szeretet, vannak barátaim, családom. Folyamatosan tanulom megélni a pillanatot. Amikor próbálok előre rohanni és aggódni a meg nem történt dolgok miatt, eszembe jut Kenya.

– Mennyire vannak megelégedve az élethelyzetükkel, sorsukkal? Vagy ki akarnak törni?

– Ez változó. Az a célcsoport, amellyel tevékenykedtünk, nehéz sorsú, árva gyerekekből állt, rendkívül nehéz kikerülni ezekből az életkörülményekből. Megtapasztaltam egy különleges élményt: az egyik barátnőm levélváltási akciót kezdett el. Egy iskola levelet küldött az ottani gyerekeknek, azok válaszoltak, a tinédzserek azokban álmaikról meséltek, családtörténeteiket elevenítették fel. Leírták a levélben, mivel szeretnének foglalkozni. Az egyik lány arról mesélt, hogy ő színésznő szeretne lenni. Az öcsém színművészetben tanul, s megkértem a csoportját, küldjön videót a lánynak bátorítás céljából. Kedves gesztus volt, valahol mélyen mégis ott volt a szomorúság is, hogy neki ezerszer nehezebb színésznek lenni ott. De hiszem, hogy nincsen lehetetlen!

– Adtál nekem egy fülbevalót, amelyet az ottani gyerekek készítettek. Szoktak kézműveskedni eladás céljából is?

– Igen, a voii árvaházban próbálnak önfenntartókká válni, és ez az egyik lépés, hogy eladásra kézműves tárgyakat készítenek: fából faragnak karkötőket, poháralátéteket. Ebben az árvaházban hatvan gyerek van és harminc férőhelyes. Vásároltunk tőlük, ezzel is segítettünk nekik.

– Visszatérnél még?

– Mindenképp szeretnék visszamenni, most már úgy érzem, a szívemnek egy darabja ott is van, nagyon megszerettem a gyerekeket, fiatalokat és a szívemen hordozom az élettörténeteiket. Azt érzem, annyira szép a kultúrájuk, hogy nem feltétlenül kell a „fehér embernek” beleszólnia e történetbe. Viszont nagy megtiszteltetés, ha befogadnak és megmutatják kultúrájukat, szokásaikat.

Eszembe jut a hakuna matata kifejezés, létezik egy dal is, ami azt jelenti, minden rendben lesz. Magával ragadott Kenya különlegessége, misztériuma, az egész kenyai törzsi kultúra. Tetszett, ahogyan jelen van a keresztyénség a közösségekben és megjelennek különböző dialektusok, nyelvek. Ez varázslatos.

Az Úrnak énekelni jó

Óegyházi énekeink: Gloria

A Gloria (dicsőség) az angyalok énekéből származik. Az angyalok a nyáját őrző pásztoroknak hirdetik Jézus Krisztus, Isten Fia megszületését, amely mondatot Isten dicsőítése zárja: „Dicsőség a magasságban Istennek, és a földön békesség, és az emberekhez jóakarát.” (Lk 2:14)

A Gloria a magasságban lakó Istent szólítja meg, aki a dicsőség. A dicsőség a Szentírás szóhasználatában az isteni és mennyei fényességet jelenti. Ez a dicsőség és ez a fény hiányzik az emebriség életéből a bűn és a halál árnyéka miatt. Pál apostol így fogalmazza: „mindenki vétkezett, és mindenki híjával van az Isten dicsőségének.” (Rm 3,23). Isten kegyelméből ez a fény újra megjelent a földön élő ember számára az Ige megtestesülésének, Jézus Krisztus földre születésének pillanatában az első karácsonykor. Ő a világ világossága, aki mindazoknak életét világossággá teszi, akik benne hisznek, és őt szív szerint hittel követik: „Én vagyok a világ világossága: aki engem követ nem jár sötétségben, hanem övé lesz az élet világossága.” (Jn 8,12) Amíg a bűn és Isten dicsőségének hiánya ellenségeskedést szít ember és ember, ember és Isten között, addig a Megváltó Jézus Krisztus Isten dicsőségét ragyogtatja fel az ember életében,

és békességet munkál. A betlehemi mező felett éneklő angyalok ezért énekelnek Isten dicsőségéről, és az emberek közötti, valamint Isten és emberek közötti békességről, jóakaratról.

A negyedik századi istentiszteleti rendtartásokban (liturgia) már önnálló liturgiai elemként jelent meg a Gloria. Először a keleti egyház reggeli imaóráinak dicséretei között található meg, később a nyugati egyház miséjében is megjelenik. A reformáció egyházai nem minden esetben vették át a Glóriát. Ez a legtöbb protestáns

istentiszteleti rendben a Kyrie hódolatának a folytatásává vált.

Bár istentiszteleti rendtartásunkban nem szerepel külön a Kyrie, a Gloria, méltó a mi Istenünk arra, hogy az istentiszteleti énekkönyvünk részét képezze a 171. énekünk: „Dicsőség az Atyának, a Fiúnak, és Szentlélek Istennek; valamint volt kezdetben, azonképpen most és mindörökké, Ámen, Ámen.”

Kutatók szerint talán ez a legrégebbi fennmaradt keresztyén istentiszteleti ének. Valamikor 318–381 közötti időben keletkezett, amikor heves viták dúltak a Szentháromságot, valamint Krisztus isteni természetét illetően. Ez az ének hitvédő énekként keletkezett, amelyben a Szentháromság-hívók hitbeli meggyőződésüket fejezték ki a Szentháromságot, illetve Krisztus isteni természetét tagadókkal szemben. Először önálló szöveggént használták ezt az éneket, majd a zsoltárok, himnuszok, és más lelki énekek végén énekeltek el. A reformáció idején, az antitrinitárius mozgalom megerősödése idején sok egyházi ének végére odaillesztették a dicsőségmondásnak nevezett záróversszakot. Az ének dallama középkori gregorián ihletésű.

| SZIGETI ÁRPÁD |

Büntetés vagy kegyelem?

Covid 19 – Büntetés vagy kegyelem? Elgondolkodtató tárlat az elmúlt két év mindennapjairól, reményről és reménytelenségről.

Az egyik belvárosi budapesti templomban látogatható e mindannyiunk számára igen tanulságos kiállítás. A termet megtöltő fényképek

két részre oszlanak, a keresztfára feszített Megváltó választja el őket. A bal oldaliak a járvány előtti időszakot idézik fel, míg a jobb oldaliak a koronavírus-járvány idején készültek.

Az előbbiek megtelt templomokat, közösségi rendezvényeket, emberekkel zsúfolt utcákat,

önfeledt gyermekeket és időseknek szóló öleléseket sorakoztatnak fel, a megszokott világunkat mutatják be. Utóbbiak a járvány ideje alatt bevezetett kényszerintézkedésekhez hozzászoktatott világunkat: papi magány a híveket nélkülöző templomban, maszkos nővérek, kihalt utcák és terek, rács mögötti mély csend. Maszkok, védőöltözetek, fertőtlenítőszeresek. A 2021-es év sajtófotója zárja a tárlatot.

A világ legrangosabbjának számító World Press fényképpályázatra tavaly 130 ország több mint négyezer fotóriportere nevezett be. Az első ölelés – a díjnyertes képen az egyik öregotthon lakóját öt hónap után először ölelték meg, mivel nem fogadhattak látogatókat, de az „ölelésfüggőny” nevű találmánynak köszönhetően az emberek végre újra megölelheték egymást.

„Kedves látogató! Ha végignézed ezt a tárlatot, és elgondolkodsz az életeden, szívből kívánom, hogy tudd megválaszolni a címben olvasható kérdést, hogy vajon mindez büntetés volt-e vagy kegyelem?” A tárlat itt véget ér.

A kérdésre adott válasz azonban még hosszasan érlelődik a látogatóban. Útavalóul szolgál számára a bibliai üzenet, „én vagyok a kezdet és a vég, a feltámadás és az élet.”, valamint az egyszerű szavak a vendégkönyvből: „ez jel számunkra. Ajándék, hogy együtt legyünk. Gyakorlat, hogy figyeljünk egymásra. És meg kell értenünk, hogy milyen jel, milyen ajándék és milyen gyakorlat.”

| DR. ÁBRÁM ZOLTÁN |

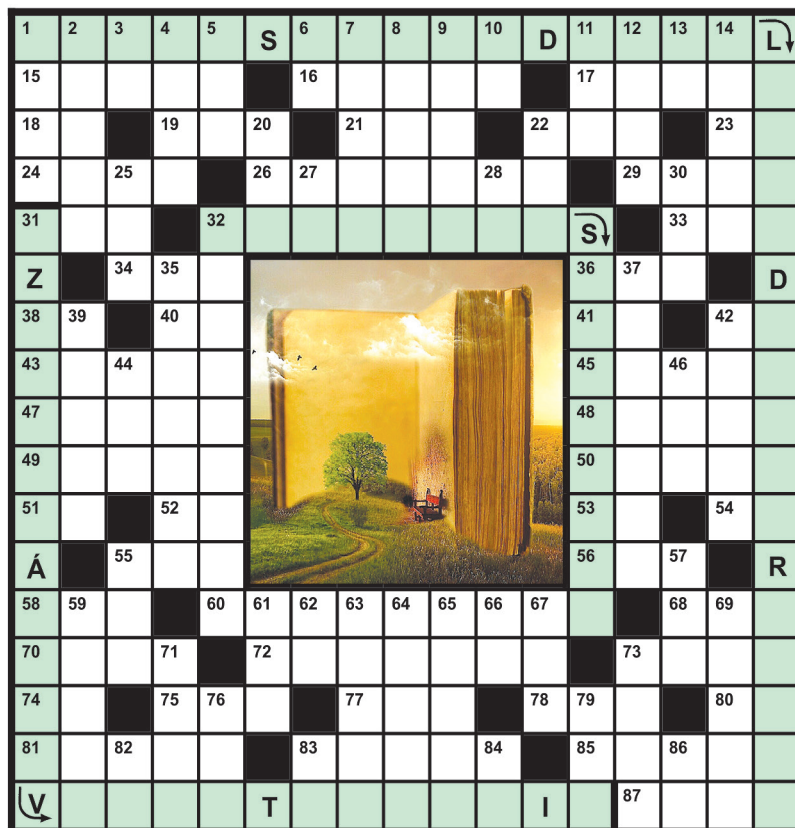

Kereszt(yén)rejtvény

Vízszintes: 1. E havi igénket A prédikátor könyvéből vettük. **Első rész.** 15. Ünnepelesen átadó. 16. Matéria. 17. Aqua ...; pálinka. 18. Benin része! 19. Apostilb (röv.). 21. Végtag. 22. Tetőkészítő. 23. Keltlen! 24. Zeneművet megváltoztat. 26. Éppen csak meg tud fogni. 29. Lisztároló. 31. Bern folyója. 32. **Az ige második része.** 33. Egri sportegylet (röv.). 34. Időmérő eszköz. 36. Japán vallás. 38. Latin ó betű. 40. Dacból kettő! 41. Egy fél adag! 42. Novosibirszk folyója. 43. Német szobrász, festő (Veit). 45. „Piros az ostorom ...” (népdal). 47. Ház hely. 48. Két vegyértékű szénhidrogénecsoport. 49. Becézett Otília. 50. Kanadai hegység, eredeti helyesírással. 51. Tág. 52. Bombazilánk! 53. Ám. 54. Alig zizzen! 55. Az orrához. 56. Mesemondó volt (Lajos). 58. Hím állat. 60. Válságokkal teli. 68. Detektor (röv.). 70. ...-Cohen; izraeli festőművész. 72. A Dunántúli-középhegység része. 73. Színültig. 74. Számbeli! 75. Krétai focicsapat. 77. Olasz NOB-jel. 78. Sziget (fr.). 80. Életét veszti. 81. Kecsen hajló. 83. Erszéyes medve. 85. Becézett Éva. 87. Martin ...; Jack London regénye.

Függőleges: 1. Mi az, hogy! 2. Madonna egyik filmszerepe. 3. Bagolyfej! 4. ... Koberidze; grúz színész. 5. Heringjelző. 6. Szalámi szeletek! 7. Tanácskozás, értekezlet. 8. Életem ...; Roman White filmje. 9. Közép-amerikai tenger. 10. Országhatárok! 11. Holland elektronikai világmárka. 12. Módosított F-hang. 13. Bevető! 14. Otthonunk, ahol élünk. 20. A birka neve Fekete Istvánnál. 22. Boka ellenfele (Feri). 25. Szellemi alkotó. 27. Üres a ler! 28. Nem (ang.). 30. Szenior (röv.). 31. **A befejező rész.** 32. A cseresznyefa törzséből folydogál. 35. Zsidó hitközségi elnök. 37. Felsőoktatási intézmény. 39. Madárvendéglő! 42. Író, költő (Lajos). 44. Becézett Olivér. 46. Becézett Etelka. 55. Spanyol exkirályné. 57. Erre a helyre. 59. Húsos levelű dísznövény. 61. Becézett Ida. 62. Részben avull! 63. Akation párja. 64. A Puskák és galambok című regény írója (Sándor). 65. Annál lennebb. 66. Ceruzabé! 67. Hegedűs Péter művészneve (Peter). 69. Állkendő. 71. Novak Djokovics beceneve. 73. Púpos patás. 76. Adriai bukószél. 79. Próbá a dinnyén. 82. A macskák réme. 83. Kattogni kezd! 84. Stephen King regénye. 86. Vidd be!

Fontos a béketűrés

Készítette CSATLÓS JÁNOS

Gasztrosarok

Zöldborsós-túrós lepénykék

Nyáron rengeteg friss zöldség és gyümölcs áll rendelkezésünkre, ilyenkor érdemes kerülni a fagyasztott vagy félkész termékeket. Ennek a zöldborsós lepénynek a hozzávalóit beszerezhetjük a piacról is akár, nem kerül sokba, mégis ízletes, egészséges, kiadós fogást készíthetünk belőle. Nagyon jól megy hozzá egy krémes mártogatós, amelyet szintén gazdagíthatunk szezonális zöldfűszerekkel.

Hozzávalók:

- 45 dkg tehéntúró (+ 15 dkg a krémhez)
- 10 dkg liszt
- 2 tojás
- 15 dkg zöldborsó
- 10 dkg sárgarépa
- csipet sütőpor
- só, bors ízlés szerint
- 3 ek tejföl
- zöldhagyma, petrezselyemzöld, kapor ízlés szerint

Elkészítés:

- A lepényhez elkeverjük a lisztet a sütőporral.

- A túrót (45 dkg) a tojásokkal, sóval és borsal simára keverjük.
- A lisztet hozzáadjuk a túróhoz, elkavarjuk, majd kb. fél órára a hűtőbe tesszük megdermedni és hogy összeérjenek az ízek.
- A sárgarépat apró kockákra vágjuk, és 5 percig előfőzzük a borsóval, majd leszűrjük, kihűtjük.
- Fél óra múlva elővesszük a hűtőből a masszát és óvatosan összedolgozzuk a zöldségekkel.

- A kezünket vízzel benedvesítjük, majd lepényeket formázunk és forró olajban (ne legyen túl sok, ne ússzanak benne csak lepje el a lepényeket) kisütjük őket.
- Elkészítjük hozzá a mártogatóst, amihez csak egyszerűen összekeverjük a túrót a tejföllel és ízlésünk szerint fűszerezzük sóval, borsal, illetve tehetünk bele kaprot, zöldhagymát, akár kevés fűszerpaprikát is.

SZABÓ ANITA

Örvendezzünk az Úr előtt!

1. | Az ünnepségen Kató Béla püspök hirdette az igét a Mt 17,1–9 és 1Kor 1,4–6 alapján. A püspök a hálaadás fontosságát hangsúlyozta, hiszen aki hálát tud adni, többé nem fordul magába, megnyílik Isten előtt, és megtapasztalja a hála gyógyító erejét. Hálások vagyunk-e szülőföldünkért, településünkért, a körülöttünk élőkért, családtagjainkért, az emberekért, akiket Isten mellénk rendelt? – hangzottak el a kérdések. De anyanyelvünk, nemzetségünk is Isten ajándéka. Mennyire megváltozna az életünk, ha a panaszok mellett a hálaadásról sem feledkeznénk meg imáinkban. Ha meglátnánk, hogy minden hálaadásunk alapja Isten és az ő kegyelme. „Az a feladatunk, hogy emlékezzünk, emlékeztessünk, és tudatosítsuk magunkban Isten ajándékait” – jelentette ki a püspök.

Pító Zsolt lelkipásztor szerint ha egy közösség templomot javít, nemcsak az ősök és múltja iránti tiszteletből teszi. „A templomjavítás mindig egy küldetés felismerése: Istennek terve van velünk, tanítani és megáldani akar minket” – tette hozzá a lelkipásztor, majd megköszönte a támogatók és a hűségesen adakozó gyülekezeti tagok segítségét. Tökés Zsolt egyházkerületi főgondnok a belvárosi templomot és a kollégiumot építtető lelkész, Baczkamadarasi Kis Gergely alakját idézte fel, aki felismerte a templom és az oktatási intéz-

Fotó: Borbáth Katalin

mény elválaszthatatlan egységét. Szécsi Mózes egyházközségi főgondnok háláját fejezte ki mindenkinek, aki hozzájárult a templom felújításához. Az istentiszteleten a Fundamentum együttes szolgált, a gyülekezet ifjúsági zenekara

ra Ferkó Andor lelkipásztor vezetésével dicsőítette Istent, a Házaskör, valamint a gyülekezet Bocskai István vegyes kórusa és a presbitérium férfikara Peres Gabriella kántornő vezényletével tartott ünnepi műsort.

| BEREKMÉRI GABRIELLA |

Közösséggé kovácsolni a gyülekezetet

Fotó: Berekméri Gabriella

Dobos Loránd lelkipásztor szerint a gyülekezet értékes közmunkája is hozzájárult a templom felújításához

1. | A munkálatokat a magyar kormány 100 ezer lejjel, a helyi önkormányzat 150 ezer lejjel támogatta, míg a gyülekezet forrásaiból és adományaiból újabb 100 ezer lej gyűlt össze. Ennél sokkal értékesebb volt a gyülekezeti tagok közmunkája, valamint az, hogy a kivitelező cég nagyrészt helyi munkásokból állt, és Simon József presbiter vezetésével kedvezményes áron, példás hozzáállással és kitartással, bámulatos gyorsasággal vége-

ték a feladatokat – mondta el Dobos Loránd marosfaluai lelkipásztor, aki Isten csodálatos áldásának tulajdonítja a nagyszabású beavatkozás sikerét és azt, hogy a munka újra összehozta a járvány időszakában bezárkózott közösséget.

A hálaadó istentiszteleten Kató Béla püspök hirdette az igét a 2Kir 22,3–13 alapján. Az igében szereplő korban egész Izráelnek egyetlen temploma volt Jeruzsálemben, mégis az egész

országnak kellett nagy erőfeszítéssel dolgoznia a felépítése és javítása érdekében. Jósias király elfogadta az Úr üzenetét, azt tette, amit az Úr rendelt és helyesnek talált, nem tért le erről az útról. Ritka ma az ilyen kitartás Isten mellett. Kató Béla továbbá felhívta a figyelmet arra, hogy Istennek nem elegendő a templom felújítása, hiszen az ember csak az eszközt teremti meg, amely által eljuthat Urához. Marosfaluiban az eszköz elkészült. De mi Isten célja vele? – hangzott el a kérdés. Isten azt szeretné, ha a külső eszközök, sőt maga a felújítás folyamata segítené igéje befogadására, és közösséggé formálná a gyülekezetet.

Igehirdetést követően Veress Róbert Gyula görgényi esperes köszöntötte a gyülekezetet. Örömet fejezte ki, hogy megszüpülhetett az egyházmegye legnagyobb temploma, és itt kérheti Isten áldását a gyülekezet: „e csendben lehet életünket letenni Isten kezébe.” Az ünnepségen a gyerekek énekeit és szavatait, valamint a gyülekezet kórusát hallgathatták az egybegyűltek, a szeretetvendégséget a Báborka néptánc-együttes előadása gazdagította.

Érdekesség, hogy Falfalunak ez a második református temploma, 1913-ban épült. A régi, 13. századi romos templom a parókia kertjében található, egykor fa harangláb állt mellette. Az előző hajlékot a IV. Béla (1206–1270) által betelepített szászok építhették. A 20. század elején a gyülekezet kinőtte a templomot, ezért építette az új, nagyobb ingatlant a főút mentén. A régi templomot azonban nem bonthatták le, mivel érdekes freskókat tártak fel a szentély falain.

| B. G. |

Életünk váljék istentiszteletté!

Megújult a tordatúri templom

A tordatúri gyülekezet 2016-tól munkálkodva teljesen felújította templomát. A megszállt hajlékért, Isten segítségéért június 11-én adott hálát a kis közösség.

A reformátusok 1727-ben építettek templomot a településen, amelynek az 1970-es évekig csak a hajója állt, a templomkertben pedig egy fából készült harangláb. Az 1970-es években Debreceni László tervei alapján átalakították a templomot: kazettás mennyezetet és új padokat készítettek, toronnyal és gyűlésteremmel bővítették ki a templomhajót. A kétezres évek elejére a templom állapota jelentősen romlott, 2015-re szinte romos állapotba került: nem volt padlózata, mennyezete és karzata részben kiégett, falai több helyen megnyíltak – számolt be az előző állapotról Székely Szabolcs helyi lelképásztor. Nagy szükség volt tehát a felújításra, amelyet 2016-ban kezdett el a gyülekezet a tordatúri önkormányzat támogatásával. Ebben az évben újjáalapozták a templomhajó falait, majd 2017–2018-ban eltávolították kívül-belül a cementes vakolatot, helyenként újra kellett építeni a falakat, és meszes vakolat került rá. Megújult a templom teljes villamoshálózata, és kicserélték az ablakokat is. 2019-ben padlófűtéses rendszert építettek ki, majd a padlót vistai kővel burkolták. 2020-ban a toronyban és a gyűlésteremben is ajtókat, ablakokat szereltek, új karzatot építettek, és új padok is készültek a megsemmisült bútorok helyébe tömör fából, Debreceni László terveinek megfelelően. Ugyanebben az évben kicserélték a toronykupola gerendaszerkezetének és deszkázatának jelentős részét, újrabadogolták a tornyot. A templomban folyó munkálatokkal párhuzamosan az egyházközség teljesen felújította a parókia épületét és udvarát is.

A munkálatokat a magyar kormány támogatta, további anyagi támogatás érkezett a román vallásügyi államtitkárságtól, Gustav-Adolf Werk

Alpítványtól és Kolozs Megye Tanácsától. Székely Szabolcs köszönetet mondott Kiss Rozália gondnokasszony és a presbíterek kitartásáért, megköszönte Daniela Mănăilă polgármester és Kolozsvári Ilona alpolgármester, valamint a kolozsvári Farkas utcai gyülekezet támogatását. A folyamatból a gyülekezet is kivette a részét, az anyagi támogatás mellett számos alkalommal közmunkával is hozzájárult a felújításhoz.

A hálaadó istentiszteleten Kató Béla püspök hirdette az igét a Zsolt 50,14.23 alapján. Elmondta: a jó istentisztelet nem feledkezik meg az Úrról, az Istennel való kapcsolatról. A püspök felhívta a figyelmet arra, ma sokan hisznek, viszont torz istenképük van. Az igazi istentiszteletre megnyílni, hálát és köszönetet mondani mennek az emberek. „De erre csak azok képesek, akik felfedezik életük ajándékait. Az igazi bajt nem a szenvedés, a szükség, a betegség, a kudarc jelenti, hanem a hálaadás hiánya. Az istentisztelet pedig nem szorítkozhat csupán a templomban eltöltött időre, hanem az egész életünknek istentiszteletté kell válnia” – biztatta a tordatúriakat Kató Béla.

Vincze Csongor tordai esperes köszöntése után Kiss Rozália, a gyülekezet gondnoka felidézte, hogy több mint 12 év után térhetett vissza a gyülekezet templomába. Bevallotta, tartott a gyülekezet előregedésétől, elnéptelenedésétől, de újra élet és remény van a közösségben. Kolozsvári Ilona alpolgármester a béke és jószág fontosságát hangsúlyozta a közösségépítésben. Maga is emlékszik arra az időszakra, amikor még nem volt tornya a templomnak, és fiatalon segített a kazettás mennyezet festésében. Mile Lajos főkonzul szerint a templom nemcsak értéket őriz, hanem a közösség erejével teremti és erősíti meg összetartozásunk és önzónosságunk szellemét, lelki alapjait.

| B. G. |

Hirdetés

Úrvacsorai kiskehely
rozsdamentes anyagból,
generációkon átívelő
használatra

www.szekelymuvek.hu
E-mail: szekely94bt@gmail.com
Tel.: +36 30299 5129

Toronyjavítás
-festés
-bádogozás

LUKÁCS ALPIN'S

0744 612 079

**Kalotaszegi
Orgonaépítő
Manufaktúra**

vállal

orgona- és harmóniumjavítást, hangolást,
építést és átépítést, illetve
keres kidobásra ítélt, javíthatatlan hangszereket,
továbbá gyümölcsfa- és bukszustörzset.

Kovács Tibor
tel: 0742-503.803, tajpankov@yahoo.com
https://www.facebook.com/Orgonarestauralas

ÜZENET

ISSN 1223-8848

Az Erdélyi Református Egyházkerület gyülekezeti lapja

A szerkesztőség címe: 400158 Kolozsvár, Eötvös utca (str. Constanța) 1-3. sz.

Telefon: 0731-019404 • Drótposta: uzenet@reformatus.ro

https://reformatus.ro/mediatar/kiadvanyok/uzenet • Főszerkesztő: Somogyi Botond

Kéziratot nem őrzünk meg és nem küldünk vissza. • A lapban megjelent cikkek nem feltétlenül a szerkesztőség véleményét tükrözik.

Tipográfia: IDEA PLUS

Készült az Erdélyi Református Egyházkerület Misztótfalusi Kis Miklós

Sajtóközpontjának nyomdájában • Felelős vezető: Dávid Zoltán

